

49776: Børns alsidige personlige udvikling

© Børne- og Undervisningsministeriet. December 2020. Materialet er udviklet af FEVU i samarbejde med University College Syddanmark. Materialet kan frit kopieres med angivelse af kilde. Materialet kan frit viderebearbejdes med angivelse af følgende tekst: "Dette materiale indeholder en bearbejdning af 49776 Børns alsidige personlige udvikling, december, 2020 udviklet for Børne- og Undervisningsministeriet af FEVU i samarbejde med University College Syddanmark".

Udviklet af:

Susanne Brun Madsen
Underviser
University College Syddanmark
Email: SBMA@ucsyd.dk
December 2020

Uddannelsens sammenhæng til jobområde (FKB)

Moder-FKB:

2629 Pædagogisk arbejde med børn og unge

Arbejdsfunktioner

Jobområdet omfatter arbejdet med børn 0-5 år indenfor dagtilbudsområdet. Uddannelsen "Børns alsidige personlige udvikling" retter sig blandt andet mod et af de seks temaer i forhold til Den styrkede pædagogiske læreplan og de brede læringsmål. Uddannelsen sikrer grundlæggende viden om barnets alsidige personlige udvikling. Denne viden er en forudsætning for, at man som pædagogiske medarbejdere kan tilrettelægge pædagogiske læringsmiljøer, der understøtter barnets og børnegruppens livsduelighed, gåpåmod, engagement og deltagelseskompetence. Desuden tilegner deltageren sig handlekompetence i hvordan man som pædagogisk personale kan tilrettelægge et trygt læringsmiljø, der understøtter samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børnene imellem.

Deltagerforudsætninger

Målgruppen for uddannelsen er faglærte og ufaglærte medarbejdere, der arbejder inden for dagtilbudsområdet; her primært dagpleje, vuggestue og børnehave-området. Medarbejdere kan f.eks. være; dagplejere, pædagogmedhjælpere og pædagogiske assistenter samt eventuelt øvrige faggrupper, der arbejder med børn, fx familieplejere.

Målgruppen er desuden medarbejdere, som endnu ikke har arbejdet målrettet med læreplanstemaer. Det vil være en stor fordel, at deltagerne har taget AMU-uddannelsen: "48384 Den styrkede pædagogiske læreplan" forud for denne uddannelse, da der gennemgås en mere uddybende afklaring og forståelse af begreberne læring og læringsmiljø.

Relevante uddannelser at kombinere med

Uddannelsen skal ses i sammenhæng med AMU-uddannelsen: "48384 Den styrkede pædagogiske læreplan" og kan ligeledes kobles med AMU-uddannelsen: "48725 Brede læringsmål og evaluering af læringsmiljøet", samt de AMU-uddannelser, der retter sig mod det pædagogiske grundlag og de 5 øvrige temaer i den styrkede pædagogiske læreplan.

Se dette link, hvilke AMU-uddannelser der i øvrigt er tænkt i relation til uddannelsen; tryk på "dagtilbud" i den røde linje: <https://emu.dk/>

Ideer til tilrettelæggelse

Uddannelsen er af tre dages varighed og skal dække nedenstående handlingsorienterede mål:

Med afsæt i den styrkede pædagogiske læreplan, læreplanstemaet alsidig personlig udvikling, de brede læringsmål og øvrigt pædagogisk arbejde med børn kan deltageren:

- Tilrettelægge pædagogiske læringsmiljøer, der understøtter barnets og børnegruppens livsduelighed, gåpåmod, engagement og deltagelseskompetence.
- Anvende viden om og forståelse af betydningen af samspillet mellem det pædagogiske personale, barnet og de øvrige børn til at understøtte barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse i et trygt og omsorgsfuldt pædagogisk læringsmiljø.

Temaer

- Tema 1: Alsidig personlig udvikling: livsduelighed, gåpåmod, engagement og deltagelseskompetence
- Tema 2: Tilknytningsrelation
- Tema 3: Børneperspektivet

Temaoversigt

Tema 1: Alsidig personlig udvikling

- Grundlæggende viden om alsidig personlig udvikling
- Forståelse af begreberne livsduelighed, gåpåmod, engagement og deltagelseskompetence

Tema 2: Tryk tilknytningsrelation

- Omsorgens 4 ingredienser
- At udvikle tryk tilknytning

Tema 3: Børneperspektiv

- At få øje på det barnet/børnene er optaget af
- 3 børneperspektivforståelser

Opgaver og undervisningsmaterialer

Undervisningsformer

Uddannelsens mål opnås bedst ved, at der sker en teoretisk indføring i emnet, hvor centrale begreber udfoldes, sideløbende med, at man som deltager har mulighed for at arbejde med emnet i et væld af arbejdsformer, der på hver sin måde er med til at gøre den ny viden praksisnær, anvendelig og handlingsanvisende. Dette gøres bl.a. gennem oplæg, gruppediskussioner, egen refleksion og konkret opgaveløsning der peger ind i egen praksis.

Tema 1: Grundlæggende viden om alsidig personlig udvikling

Som tidligere nævnt er "alsidig personlig udvikling" et af temaerne i den styrkede pædagogiske læreplan. Den styrkede pædagogiske læreplan vil således være et særligt omdrejningspunkt for deltagere på uddannelsen, der er ansat i dagtilbud. Følgende to mål er knyttet til læreplansteamet alsidig personlig udvikling.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet Alsidig personlig udvikling

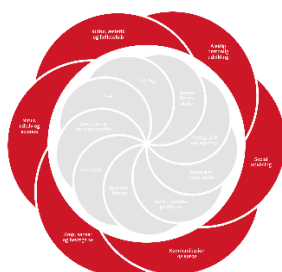
1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

§ 3 i bekendtgørelse om pædagogiske mål og indhold i seks læreplanstemaer

Kilde¹

Forventningen er, at den pædagogiske praksis i høj grad rummer elementer af alle 6 læreplanstemaer i de samme læringsmiljøer, og at arbejdet med den styrkede pædagogiske læreplan derfor skal ses som et sammenhængende arbejde på tværs af aktiviteter, pædagogiske rutiner, børns leg og de spontant opståede situationer. Målene retter sig mod det pædagogiske miljø og dermed mod de pædagogiske medarbejdere og dets facilitering af et godt læringsmiljø.

Børn i dagtilbud i Danmark skal tilbydes læringsmiljøer, der understøtter, at de udvikler sig i forhold til:

- Alsidig personlig udvikling
- Kommunikation og sprog
- Krop, sanser og bevægelse
- Natur, udeliv og science
- Social udvikling

Kilde²

¹ [Hovedpublikation \(emu.dk\)](#) Side 37

² [Hovedpublikation \(emu.dk\)](#) Side 32

Alsidig personlig udvikling

Læreplansteamaet "alsidig personlig udvikling" har en bredere formulering end de øvrige 5 temaer i læreplanen. Børns alsidige personlige udvikling har afgørende betydning for den brede læring, udvikling og dannelse, der danner grundlag for deres liv på sigt (EVA – Danmarks Evalueringsinstitut).

Barnets alsidige udvikling hænger uløseligt sammen med begrebet *dannelse* (Brostrøm, Svinth & Skriver Jensen, 2015). Ifølge dannelsesteoretikeren Klafki, handler dannelse om at lære børn evnen *til at træffe egne beslutninger, prioritere selvstændigt* og i *fællesskab* med andre, og om at børn lærer værdien af *sammenhold* og *samhørighed* og have *ansvar* over for nogen eller noget.

Alsidig personlig udvikling handler om at støtte børn i, at de bliver "sig selv", og at barnet kan erfare, at "jeg er mig" i mødet med de andre i hverdagens pædagogiske indhold som både rummer tilrettelagte aktiviteter, lege og hverdags rutiner (Kjær. A; 2019)

Det handler om:

- At klæde børn på til at kunne tage ansvarlig del i deres omverden her og nu og i fremtiden
- At støtte børn i at udvikle deres personlighed og identitet ved at udvikle deres erfaringsverden og støtte dem i hverdagens lege og aktiviteter.

I den styrkede pædagogiske læreplan er der formuleret fire kompetencer og personlige egenskaber, som det er væsentligt at fremme for at børnene udvikler sig alsidigt.

Engagement er en særlig deltagelsesform, hvor børnene er følelsesmæssigt involverede og oplever en høj grad af meningsfuldhed. Det vi engagerer os i, vil derfor som oftest være noget, vi synes er gribende, spændende og vigtigt. Derfor er engagement knyttet til deltagelsesmuligheder og aktiviteter såvel som muligheder for at præge aktiviteter og samspil i retninger, der er interessante for os. Engagementet sker i forbindelse mellem barnet og den konkrete verdens muligheder – og peger tilbage på barnet som person og på dagtilbuddets/omgivelsernes mulighedsrum for personens alsidige udvikling gennem engageret deltagelse (Aabro (red); 2019)

Som pædagogisk medarbejder kan du styrke børnenes engagement ved at:

- Give børnene råderum til at være medbestemmende i hverdagen
- At være undersøgende og på børnenes engagementer – få øje på hvem de er som personer og hvad de er optagede af.
- Få øje på om hverdagens rutiner, såvel som spontane aktiviteter er afstemt med børnenes interesser og muligheder for at præge aktiviteter og samspil undervejs?
- At være opmærksom på om den pædagogiske praksis tilgodeser den personlige alsidige udvikling og engagement hos alle børn.
- Vide at børns engagementer kan pege i mange forskellige retninger, og hvad der er meningsfuldt for et barn, behøver ikke være det for et andet.
- Skabe et pædagogisk miljø, hvor der er plads til at lade sig rive med i forskellige projekter – og tid til at fordybe sig i noget – også på egen hånd. At de voksne engagerer sig i det børnene laver, og er parate til at vise nye veje og invitere børnene ind i det, de endnu ikke har opdaget, er spændende.

Deltagelseskompetence handler om, at børnene kan gribe og udfolde de muligheder, aktiviteter og relationer, livet i dagtilbuddet tilbyder. Deltagelseskompetence forstås som en bred vifte af kompetencer, som har betydning for børns muligheder for at deltage på forskellige måder i alle typer af situationer i det pædagogiske læringsmiljø (Aabro & Winther-Lindqvist, 2019; Kjær, 2019). Deltagelseskompetence handler både om at kunne afkode fx lege, og sociale samspil og om at kunne sætte sit aftryk på fællesskaber og læringsmiljø.

Som pædagogisk medarbejder kan du understøtte børnenes deltagelseskompetence ved at:

- være fysisk tæt ved børnenes leg
- de pædagogiske medarbejdere spiller børnene gode overfor hinanden, italesætter børnenes styrker overfor hinanden
- tilbyde børnene varierede deltagelsesmuligheder, der tilgodeser at der ikke er nogen rigtig måde at deltage på
- have forståelse for og indsigt i, at børn kan deltage forskelligt i forskellige aktiviteter og situationer
- kunne analysere, hvad årsagen er til at et barn ikke leger så meget med de andre børn og vide, hvad der er godt at gøre
- hjælpe et barn ind i legen ved at lære det at mestre forskellige deltagelsesstrategier til at komme i leg og blive i legen
- finde en rolle til barnet som passer ind i legen – måske som købmand eller tankpasser
- tilrettelægge hverdagen ved forud at tænke igennem hvilke situationer, der kan opstå og samtidig give plads til at konkret samspil og aktiviteter kan vokse frem ud fra faglige overvejelser som børnenes perspektiv

Gåpåmod handler om at gå til verden med en særlig indstilling og bygger på erfaringer med at have overvundet nogle vanskeligheder og haft succes med det (Aabro & Winther-Lindqvist, 2019). Gåpåmod handler om at mestre udfordringer. Det indebærer, at barnet arbejder på at styrke sin vedholdenhed og gør sig erfaringer med at løse konflikter med støtte fra personalet.

Som pædagogisk medarbejder kan du styrke børnenes gåpåmod ved:

- En pædagogisk praksis, der tilskynder til ihærdighed "Godt forsøgt – prøv igen!" eller "Du kan godt, hvis..." og mulighed for fordybelse hen over tid med opgaver og projekter, vil styrke barnets gåpåmod
- Det pædagogiske miljø skal give plads til at børn kan udfordres og prøve nye ting samt prøve grænser af
- At planlægge projekter og aktiviteter med fokus på udforskning, fx science forløb
- At give børnene mulighed for at styrke deres gåpåmod gennem risikofyldt leg, som fordrer at nye forhindringer skal overvindes

Livsduelighed: at kunne favne hverdagslivets kompleksitet og mestre aktuelle og fremtidige udfordringer kræver livsduelighed (Kjær, 2019). Livsduelighed understreger dagtilbuddets ansvar for at forberede barnet til "hele livet" (Aabro & Lindqvist, 2019). Livsduelighed forstås som et dannelsesideal. Livsduelighed indebærer ligeledes at børn oparbejder evnen til følelsesregulering og udvikler empati.

Du kan som pædagogisk medarbejder støtte op om børns livsduelighed ved at:

- Støtte børnene i at regulere følelser, da vi bærer de strategier til følelsesregulering, vi tilegner os i barndommen, med os gennem livet
- Styrke børnenes udvikling af selvværd ved at være nærværende, empatisk og omsorgsfuld. Når de pædagogiske medarbejdere viser, at de vil være sammen med barnet, så oplever barnet at det har værdi og opbygger selvværd.
- Anerkende barnet kapacitet til at gøre sig umage og dels støtte barnet, når det oplever nederlag, herved udvikles barnet selvtilid.
- Sikre sig at alle børn oplever succes ved at give et barn en særlig rolle i børnegruppen eller ved at tilrettelægge varierende aktiviteter, hvor børns forskellige styrker får lov at skinne igennem (EVA; 2019)

Tema 2: Tryk tilknytningsrelation

Betydningen af en tryk tilknytning og samspil mellem børn og personale er fremhævet i de to pædagogiske læringsmål for alsidig personlig udvikling.

Ifølge den amerikanske samfundsforsker, Joan C. Tronto er der fire aspekter i at give omsorg:

- **Opmærksomhed:** Evnen til at give opmærksomhed.
- **Ansvarlighed:** Villighed til at gribe til handling, når du ser et behov fx et barn, der græder, som skal trøstes.
- **Kompetence:** At vide hvad der er brug for. Evnen til at følge et behov op med den rigtige handling.
- **Lydhørhed:** At du er fleksibel, kan justere din adfærd fx på baggrund af feedback, og at du er lydhør for, at du kan tage fejl. (Kilde: Ditte Winther-Lindqvist).

Den vigtigste motor for et barns følelsesmæssige udvikling i dagtilbud er tilknytningen til og samspillet med det pædagogiske personale. Alle børn knytter sig til deres omsorgspersoner, fordi det er en forudsætning for deres overlevelse. Derfor vil børn i dagtilbud knytte sig til de pædagogiske medarbejdere. Det er ikke et spørgsmål om tilknytning eller ej, men derimod, om tilknytningen er tryk eller utryk. Det er en afgørende rolle for de pædagogiske medarbejdere, at sørge for at alle børn får en tryk tilknytning (Bowlby, 1989; Ainsworth et al, 1978).

Et trykt tilknyttet barn vil generelt vise en tilknytningsadfærd vekslende mellem udforskningsadfærd, når barnet er trykt, og tilbagevenden til den trykke base, når barnet er utrykt (Tordrup, 2019). Man kan sige, at barnet bevæger sig i en stjerne. Når barnet er trykt, udforsker det stjernens spidser, og når det er utrykt vender det tilbage til stjernens centrum.

I den trykke tilknytningsrelation vil barnet kunne bruge den pædagogiske medarbejder til at bringe sig selv fra uro til ro og fra utryk til tryk. Et barn i dagtilbudsalderen vil opleve grader af utryk flere gange i løbet af dagen, fordi barnet udforsker, lærer og erfarer nye ting hver dag. De pædagogiske medarbejders rolle er at støtte barnet i at bearbejde indtryk, stimuli og følelser, så barnet bringes tilbage til tryk og ro.

Når barnet oplever en tryk tilknytning, gives det mulighed for at oparbejde en række "indre arbejdsmodeller", (Bowlby; 1989) der udgør fundamentet for, at barnet kan regulere følelser og udvikle empati.

Følelsesmæssig afstemning betegner det samspil, hvor omsorgspersonen spejler de følelser, som barnet giver udtryk for (Stern, 2000). Det sker fx, når den voksne taler med begejstret stemme, når

barnet viser glæder og rynker bryn, når barnet udtrykker frustration. Både barnets og den voksnes følelsesudtryk vil ofte foregå nonverbalt gennem mimik, kropssprog eller lyde. Det er ikke en imitation, men overensstemmelse.

Følelsesmæssig afstemning og støtte i dagtilbuddet er de pædagogiske medarbejderes ansvar.

Tema 3: Børneperspektiv

Børn skal udfordres passende inden for nærmeste udviklingszone. Børn er forskellige og udvikler sig forskelligt og det betyder at de pædagogiske medarbejdere skal være iagttagende og undersøgende på det børnene er i gang med at udforske og øve sig på. Følgende spørgsmål vil være relevante at stille:

- Er jeg opmærksom på hvad barnet er i gang med at øve sig på?
- Hvordan graduerer jeg min støtte til barnet ved i forskellige situationer at gå foran, ved siden af og bagved?
- Er der brug for at jeg justerer mig i forhold til ovenstående?

Børn har brug for voksne, der gør sig umage med at forstå dem. Børns oplevelser og perspektiver skal tages alvorligt som bidrag til de relationer og aktiviteter, de voksne indgår i med børnene. Det kræver at de pædagogiske medarbejdere er skarpe iagttagere af børnenes måde at være til stede og agere på. Det børn gør udtrykker en intention, som det er de voksnes opgave at forsøge at forstå. At være undersøgende på børns perspektiver bidrager til, at de pædagogiske medarbejdere kan styrke og kvalificere tilrettelæggelsen af pædagogiske læringsmiljøer i dagtilbuddet.

Med henblik på at tilrettelægge pædagogisk praksis med udgangspunkt i et børneperspektiv bliver det vigtigt, at gå på opdagelse i og undersøge, hvad børnene aktuelt er optaget af, hvilke relationer der viser sig i børnegruppen, og hvorvidt alle børn har mulighed for at deltage og danne relationer inden for de rammer de pædagogiske medarbejdere har opstillet for læringsmiljøet i dagtilbuddet. Barnets oplevelse af mening er en forudsætning for, at barnet er motiveret for at deltage og der kan finde læring sted.

Følgende tre børneperspektivforståelser, der kan bruges til at spejle praksis i.

- **Pædagogisk betragtning:** Den voksne bruger sin faglige viden og kendskab til barnets udvikling og interesser til at tilrettelægge læringsmiljøet, så det imødekommer barnets behov.
- **Demokratisk involvering:** Den voksne undersøger barnets holdninger, meninger og ønsker om og til hverdagen i dagtilbuddet gennem barnets artikulerede ytringer
- **Empatisk nysgerrighed:** Den voksne går på empatisk og nysgerrig opdagelse i barnets oplevelsesverden gennem barnets egne foretrukne udtryksformer – verbale som nonverbale (Baseret på EVA (in press); 2019)

Opgaver og undervisningsmaterialer

Denne del af undervisningsmaterialet indeholder forskellige ideer til opgaver og materialer, som kan sættes i anvendelse i undervisningen med henblik på at omsætte ovenstående viden.

For hver opgave er der angivet et formål og herefter beskrevet hvordan man *kan* arbejde med opgaven.

Opgave 1: At arbejde med engagement, deltagelseskompetence, livsduelighed og gåpåmod i den pædagogiske praksis

Børns alsidige personlige udvikling har afgørende betydning for den brede læring, udvikling og dannelse, der danner grundlag for deres liv på langt sigt. Før beskrivelse af opgaven knyttet til tema 1 kan man med fordel benytte sig af dialogkortene for Alsidig personlig udvikling (Børne- og undervisningsministeriet; Danmarks Evalueringsinstitut, 2018) som giver deltagerne mulighed for at reflektere over de enkelte begreber.

Børns engagement og deltagelseskompetence

Praksisopgave

Børn engagerer sig og deltager i forskellige situationer, aktiviteter, lege og samspil på varierede måder alt efter, hvad der giver mening for det enkelte barn.

Som inspiration kan man lade deltagerne se videoen "Leg og legepædagogik i vuggestuen"
<https://emu.dk/dagtilbud/det-paedagogiske-grundlag/leg/leg-og-legepaedagogik-i-vuggestuen?b=t436-t3495-t3501>

Reflekter over et inkluderende pædagogisk læringsmiljø

Tænk på et godt eksempel på en situation, hvor du/l brugte dit/jeres engagement i en leg eller en aktivitet som et værktøj til også at få børnene engagerede. Hvorfor gik det godt?

Hvilke forventninger har vi til børnegruppens deltagelse?

Hvordan arbejder jeg/vi med at få alle børn inkluderet i børnefællesskaberne?

Handlinger i praksis – Øvelse:

Deltageren skal få øje på, undersøge og planlægge læringsmiljøer, der tilgodeser forskellige måder er deltage på.

Øvelsen kan foregå ved at:

1. Deltagerne kan opdeles i 3 grupper, hvor den ene gruppe tilrettelægger et læringsmiljø, hvor fokus er på uderummet så alle børn får lyst til at deltage og engagere sig i lege og aktiviteter på tværs af alder og interesser. Den anden gruppe undersøger, hvordan man på ture ud af huset kan støtte børnene i at udvikle alsidige erfaringer, som engagerer dem og tilgodeser alle børn også de mere tilbageholdende. Den sidste gruppe skal tilrettelægge et læringsmiljø indendørs, hvor fokus er på give børnene mulighed for at engagere sig i forskellige lege/legemiljøer tilpasset hele børnegruppen.
2. Hver gruppe fremlægger konkrete forslag for varierende deltagelsesmuligheder i læringsmiljøet inden for de tre områder.

Gåpåmod

Praksisopgave

Gåpåmod handler bl.a. om at mestre udfordringer. Det indebærer, at barnet arbejder på at styrke sin vedholdenhed. Hverdagsrutiner er et unikt læringsrum for barnet, fordi det tilbyder muligheder for at øve sig igen og igen på det samme.

Som inspiration kan man lade deltagerne se videoen: *"Rutinepædagogik i danske daginstitutioner"*

<https://www.youtube.com/watch?v=vweASReRNT0>

Reflekter over mestring af udfordringer

Hvordan griber du/vi ind i situationer, hvor et barn møder udfordringer?

Hvordan understøtter vi vedholdenhed hos de børn, der har svært ved at holde fokus?

Tænk på en konkret situation, hvor du/vi lykkedes godt med at støtte børnene i at håndtere indbyrdes konflikter – hvad gjorde vi godt?

Handlinger i praksis – Øvelse:

At få øje på, hvordan planlægningen af hverdagsrutiner kan medvirke til at styrke børnene i at mestre udfordringer og arbejde evaluerende/analyserende med dem.

Øvelsen kan foregå ved at:

1. Deltagerne inddeles i grupper, hvor de vælger en konkret hverdagsrutine fra egen praksis.

1. Beskriv en rutinesituation, der giver barnet mulighed for at øve sig på at mestre udfordringer og kom med eksempler på hvilke kompetencer barnet opøver i rutinen.

2. Kom med handleforslag til hvordan du kan opmuntre/støtte barnet i at udvise vedholdenhed.

Livsduelighed

Praksisopgave

Livsduelighed dækker bl.a. over barnets opbygning af et selv, selvværd og selvtillid, som dagtilbud kan understøtte gennem en anerkendende pædagogisk praksis og ved at sætte fokus på barnets oplevelse af mestring.

Reflekter over selvværd og selvtillid

Er der børn i børnegruppen, som oplever, at de ikke er værd at tilbringe tid sammen med?

Hvordan skal selvværd og selvtillid forstås?

Hvordan støtter vi børn i udsatte positioner til at opbygge selvværd og selvtillid?

Handlinger i praksis – Øvelse:

Deltagerne skal få øje på, hvordan man kan skabe et læringsmiljø, der styrker barnets selvværd og selvtillid med særlig fokus på børn i udsatte positioner.

Øvelsen kan foregå ved at:

1. Deltagerne opdeles i grupper, hvor fokus er på et barn i en udsat position fra jeres praksis.

2. I skal planlægge enten en leg, en planlagt aktivitet eller en hverdagsrutine, hvor barnet i en udsat position oplever succes og mestring som herved er med til at styrke og bekræfte barnets selvværd og selvtillid.

Opgave 2: At arbejde med tryk tilknytningsrelation i den pædagogiske praksis

Praksisopgave

Børn udvikler en tryk tilknytning til os gennem et omsorgsfuldt samspil, der er følelsesmæssigt afstemt, hvor omsorgspersonen spejler de følelser barnet giver udtryk for. De pædagogiske medarbejdere er følelsesmæssigt støttende, når de trøster et barn, der er ked af det eller ved at forhold os roligt, når et barn er vredt og reagerer voldsomt.

Reflekter over personalet som empatiske rollemodeller

Find et eksempel, hvor det var svært at være empatiske rollemodel overfor et barn eller børnegruppen. Hvad kan jeg/vi gøre i en lignende situation?

Er alle børn i dagtilbuddet tryk tilknyttet til mig/os? Hvorfor/hvorfor ikke?

Hvordan og hvornår lykkes vi med at understøtte børnene i at sætte ord på egne og andres følelser?

Handlinger i praksis – Øvelse:

Deltageren opøver handlekompetence i forhold til at skabe et omsorgsfuldt og tryk miljø i dagtilbuddet

Øvelsen kan foregå ved at deltagerne:

1. Med udgangspunkt i omsorgens 4 aspekter – opmærksomhed – ansvarlighed – kompetence og lydhørhed skal deltagerne komme med et eksempel fra praksis eller tænkt eksempel fra praksis, der folder de fire begreber ud.

2. Hvordan vil du/I skabe et læringsmiljø, der er med til at understøtte en tryk tilknytning til barnet/børnegruppen?

3. Kom med forslag til aktiviteter, hvor du/I arbejder med at styrke børnenes evne til at sætte ord på egne og andres følelser. Beskriv hvordan de forskellige aktiviteter tænkes udført. Hver gruppe fremlægger for de øvrige deltagere.

Opgave 3: At arbejde med børneperspektivet i den pædagogiske praksis

Praksisopgave

Børn har brug for voksne, der gør sig umage med at forstå dem. At børns oplevelser og perspektiver tages alvorligt som bidrag til de relationer og aktiviteter, de voksne indgår i med børnene. Børns engagement udvikles ofte spontant, og studier peger derfor på, at for stærk voksenstyring kan gøre det vanskeligt at skabe plads til børnenes bidrag.

Som inspiration kan man lade deltagerne se videoen: "Børnefødselsdage"

<https://emu.dk/dagtilbud/de-seks-laereplanstemaer/alsidig-personlig-udvikling/boernefoedselsdage?b=t436-t3495-t3504>

Reflekter over børneperspektiver

Hvordan sikrer vi, at vi giver børnene plads til at udtrykke sig, og at vi forholder os nysgerrigt imens?

Hvordan fortæller og viser vi børnene, hvilken forskel deres perspektiver har gjort?

Hvordan kan vi involvere børnene i analysen af det, vi mener at have forstået om dem?

Handlinger i praksis – Øvelse:

Børns perspektiver på deres hverdag er en væsentlig kilde til praksisudvikling. Deltageren kan tilrettelægge pædagogiske aktiviteter og bruge børnenes input i udformningen af den konkrete aktivitet.

Øvelsen kan foregå ved at:

1. Planlæg en pædagogisk aktivitet for jeres konkrete børnegruppe af eget valg.
2. Beskriv hvordan du/l vil inddrage børnenes perspektiver i aktiviteten så de får mulighed for øget indflydelse og dermed sætte deres aftryk på læringsmiljøet og i børnefællesskabet.

Litteraturliste

Aabro, & Winther-Lindqvist, D: (2019). Kapitel 2. Alsidig personlig udvikling i Aabro, C. (red). *Den styrkede pædagogiske læreplan. Baggrund, perspektiver og dilemmaer*. Frederiksberg Samfundslitteratur.

Bowlby, John (1989). *Asusure base*. New York: Routhledge

EVA (2018): *Alsidig personlig udvikling- viden og inspiration til at arbejde med læreplanstemaet*.

Kjær, A. (2019). *Jeg er mig. Alsidig personlig udvikling i børnehøjde*. København DAFOLO

Thordrup, Yde, R (2019): *Udviklende øjeblikke – tilknytning og udvikling i pædagogisk arbejde*. Akademisk Forlag

Hjemmeside:

<https://emu.dk/>

Video:

Legepædagogik i vuggestuen

<https://emu.dk/dagtilbud/det-paedagogiske-grundlag/leg/leg-og-legepaedagogik-i-vuggestuen?b=t436-t3495-t3501>

Rutinepædagogik i danske daginstitutioner

<https://www.youtube.com/watch?v=vweASReRNT0>

Børnefødselsdage

<https://emu.dk/dagtilbud/de-seks-laereplanstemaer/alsidig-personlig-udvikling/boernefoedselsdage?b=t436-t3495-t3504>